

Vincristine

Wat is vincristine?

Vincristine is de naam van een medicijn wat er voor zorgt dat cellen zich niet meer goed kunnen delen en vermenigvuldigen. Vincristine is dus een vorm van chemotherapie.

Hoe wordt vincristine ook wel genoemd?

Vincristine wordt ook wel Oncovin® genoemd.

Hoe werkt vincristine?

Vincristine is een medicijn wat er voor zorgt dat de celdeling stopt en niet meer verder gaat. Op deze manier kunnen cellen zich niet meer vermenigvuldigen.

Welke kinderen krijgen vincristine?

Vincristine is een medicijn wat gebruikt wordt voor de behandeling van verschillende vormen van kanker. Het wordt vaak gebruikt, onder andere bij de behandeling van hersentumoren.

Hoe krijgen kinderen vincristine toegediend?

Vincristine wordt via een infuus gegeven. Vincristine is een heldere vloeistof die in een zakje of in een spuit zit. Vaak hebben kinderen die chemotherapie krijgen een zogenaamde port-a-cath. Op deze manier kunnen medicijnen via het infuus gemakkelijk in een groot bloedvat worden gebracht. Vincristine wordt via een pompje toegediend. Vincristine kan in korte tijd worden ingespoten, soms wordt het medicijn langzaam gegeven en duurt het enkele uren tot één dag voordat het zakje of de spuit met medicijnen helemaal toegediend zijn. Meestal wordt deze behandeling na een paar weken weer herhaald.

Wat zijn de bijwerkingen van vincristine?

Behandeling met vincristine kan bijwerkingen geven. Sommige kinderen hebben hier nauwelijks last van, andere kinderen juist veel. Het valt van te voren niet aan te geven welk kind last zal hebben van welke bijwerkingen. Het krijgen van bijwerkingen hangt wel samen met de dosering van vincristine, het aantal maal dat een kind vincristine nodig heeft, de andere medicijnen die een kind gebruikt en de conditie van een kind.

Een uitgebreide beschrijving van de bijwerkingen van chemotherapie in het algemeen vindt u in de informatiefolder over chemotherapie. Hieronder worden een aantal wat meer specifieke bijwerkingen van vincristine genoemd.

Verstopping van de darmen

Vincristine heeft als bijwerking dat de darmen trager gaan werken. Hierdoor gaat het poepen moeizamer, kinderen kunnen last krijgen van verstopping van de darmen. Dit kan buikpijn en buikkrampen veroorzaken, kinderen kunnen last krijgen van een bolle buik. Dit kan al kort na het geven van de vincristine gebeuren. Het ene kind heeft hier meer last van dan het andere. Vaak krijgen kinderen medicijnen die er voor zorgen dat de ontlasting soepeler wordt en gemakkelijker uitgepoept kan worden.

Haaruitval

Bij een groot deel van de kinderen zullen haren uitvallen als gevolg van het krijgen van vincristine. Meestal valt een deel van de haren uit, waardoor kinderen dunner haar krijgen. Soms vallen ook alle haren uit. Meestal gebeurt dit enkele weken na de eerste kuur.

Beschadiging van zenuwen

Als gevolg van vincristine kunnen ook de lange zenuwen van het ruggenmerg naar de armen en benen beschadigd raken. Kinderen kunnen dan last krijgen van tintelingen en kriebelingen met name in de voeten en in de handen, soms ook in de kaak. Bij jongens kan ook pijn in de zaadballen voorkomen. Ook het gevoel kan verminderd worden. Soms krijgen kinderen ook minder kracht in de voeten en in de handen. Ze lopen dan bijvoorbeeld met klapvoeten. Ook kunnen spierkrampen voorkomen. Bij langdurig gebruik van vincristine kan ook pijn in de botten voorkomen.

Vaak herstellen deze klachten weer voor een groot deel nadat de behandeling met chemotherapie geëindigd is.

Vermoeidheid

Veel kinderen merken dat ze meer vermoeid zijn tijdens en na een behandeling met vincristine. Ze hebben minder energie en slapen vaak meer dan normaal.

Misselijkheid

Vincristine kan zorgen voor misselijkheid en spugen. Daarom krijgen alle kinderen standaard voor het geven van vincristine een medicijn tegen de misselijkheid. Vaak gaat het om odansetron (zofran®) of granisetron (kytril®) al dan niet in combinatie met dexametason.

Wanneer deze medicijnen niet voldoende werken, kunnen ook nog andere medicijnen gegeven worden. Vaak houdt de misselijkheid tot een paar dagen na de kuur aan en verdwijnt dan weer.

Verminderde eetlust

Een deel van de kinderen heeft minder eetlust als gevolg van een behandeling met vincristine.

Zweertjes in de mond

Sommige kinderen krijgen last van zweertjes in de mond als gevolg van het gebruik van vincristine. Dit kan pijnlijk zijn en eten en drinken lastig maken. Het is belangrijk om de mond regelmatig te spoelen met water, op deze manier kan een infectie van de zweertjes voorkomen worden. Pijnstillers kunnen pijn als gevolg van zweertjes verminderen.

Kortademigheid

Sommige kinderen krijgen last van kortademigheid als gevolg van het krijgen van vincristine. De ademhaling kan piepend worden.

Beenmerg

Vincristine zorgt er niet alleen voor dat kwaadaardige cellen niet meer goed kunnen delen, maar ook goedaardige cellen hebben hier last van. De cellen in het beenmerg die zorgen voor de aanmaak van rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes zijn ook gevoelig voor het effect van vincristine. Daarom kunnen kinderen een tekort krijgen aan rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes. Een tekort aan rode bloedcellen zorgt voor een bleke kleur, vermoeidheid en/of kortademigheid. Een tekort aan witte bloedcellen voor vatbaarheid voor infecties. Een tekort aan bloedplaatjes kan zorgen voor het ontstaan van blauwe plekken of rode puntjes op de huid. Daarnaast kunnen wondjes langer nabloeden.

Meestal ontstaan deze klachten een tot twee weken na het toedienen van de vincristine, in de weken hierna herstelt het beenmerg zich weer en worden er weer nieuwe bloedcellen aangemaakt.

Meer hierover kunt u lezen in de algemene informatie over chemotherapie.

Koorts

Als gevolg van vincristine kunnen kinderen koorts krijgen. Dit begint meestal tussen zes en 24 uur na het geven van vincristine en houdt 2-3 dagen aan. Het kan lastig zijn om onderscheid te maken tussen koorts als gevolg van een infectie, waarvoor een behandeling nodig is of koorts als gevolg van het gebruik van vincristine waarvoor geen behandeling nodig is. Bij koorts moet er altijd overlegd worden met de behandelend kinderoncoloog.

Vruchtbaarheid

Tijdens de behandeling met vincristine kunnen meisjes die al ongesteld waren, onregelmatiger of niet meer ongesteld worden. Dit herstelt meestal weer nadat de behandeling gestaakt is. Op latere leeftijd kunnen meisjes en jongens minder vruchtbaar zijn als gevolg van het krijgen van vincristine op jonge leeftijd.

Incontinentie

Een klein deel van de kinderen krijgt last van ongewild urineverlies als gevolg van vincristine.

Problemen met zien en horen

Kinderen die lange tijd een behandeling met vincristine nodig hebben, kunnen problemen krijgen met zien of horen. De zenuwen die het zien en gehoor regelen zijn dan ook aangetast als gevolg van de vincristine. Kinderen kunnen wazig gaan zien, slechter horen of last hebben van duizeligheid. Het kan een reden zijn om te kijken of de dosering vincristine moet worden aangepast. Vaak verbeteren deze klachten weer na staken van de vincristine.

Verwardheid

Een klein deel van de kinderen heeft last van verwardheid als gevolg van vincristine. Ze kunnen mensen en voorwerpen zien die in werkelijkheid niet aanwezig zijn. Sommige kinderen worden depressief als gevolg van vincristine.

Links

www.vokk.nl

(Vereniging ouders kinderen en kanker)

www.hersentumor.nl

(site met informatie over hersentumoren bij volwassenen en kinderen)

Laatst bijgewerkt: 18 juli 2009

Auteur: J.H. Schieving